

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 декември 2021 г.
(OR. en)

14692/21

Междуинституционално досие:
2021/0401(CNS)

JAI 1343
MIGR 266
ASILE 71
FRONT 422
RELEX 1055

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	2 декември 2021 г.
До:	Г-н Јерре TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2021) 752 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно временни спешни мерки в полза на Латвия, Литва и Полша

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2021) 752 final.

Приложение: COM(2021) 752 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 1.12.2021 г.
COM(2021) 752 final

2021/0401 (CNS)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно временни спешни мерки в полза на Латвия, Литва и Полша

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Задействане на член 78, параграф 3 от ДФЕС в отговор на инструментализирането на мигрантите по външните граници

В заключенията на Европейския съвет от 21 и 22 октомври 2021 г. се подчертава неприемането от страна на ЕС на всеки опит на трети държави да инструментализират мигрантите за политически цели. Лидерите поеха ангажимент да продължат да противодействат на продължаващата хибридна атака, предприета от беларуския режим. Те припомниха и необходимостта да се гарантира ефективни връщания и пълно прилагане на споразуменията и договореностите за обратно приемане, като се използват необходимите лостове. Те заявиха, че Европейският съюз остава решен да гарантира ефективен контрол на външните си граници. В този контекст Европейският съвет прикани Комисията да предложи всички необходими промени в правната рамка на ЕС и конкретни мерки с подходяща финансова подкрепа, за да се гарантира незабавен и подходящ отговор в съответствие с правото на ЕС и международните задължения, включително зачитането на основните права.

С оглед на това, че Латвия, Литва и Полша са изправени пред извънредна ситуация, характеризираща се с внезапен приток на граждани на трети държави, които Беларус инструментализира за политически цели, сред конкретните предвидени мерки Комисията представя предложение за временни спешни мерки въз основа на член 78, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Също така това отговаря на искане от засегнатите държави членки да могат да разчитат на временни мерки за ефективно справяне с извънредната миграционна ситуация по външните граници на ЕС. Следователно това е отговор на хибридната атака срещу ЕС като цяло.

Беларус предизвиква Съюза, особено Латвия, Литва и Полша, чрез действия, водещи до безпрецедентно увеличаване на броя на незаконните преминавания на границата от Беларус. Въпреки че през последните години почти не е имало опити за незаконно преминаване на външните граници от Беларус към ЕС, от лятото на 2021 г. насам броят на незаконните преминавания непрекъснато нараства. Тези действия представляват хибридна атака, която показва решителен опит за създаване на продължаваща и хронична криза като част от по-широки съгласувани усилия за дестабилизиране на Европейския съюз и подкопаване на обществото и ключовите институции. Тези действия представляват реална заплаха и застрашават сигурността на Съюза.

Целта на предложението е да се окаже подкрепа на Латвия, Литва и Полша, като се предвидят мерките и оперативната подкрепа, необходими за управлението по хуманен, организиран и достоен начин и при пълно зачитане на основните права на пристигането на лица, инструментализирани от Беларус. Предложението допълва дипломатическите усилия и другите мерки, приети от Съюза в отговор на тази хибридна атака.

Това инструментализиране на мигрантите от Беларус доведе до тежко положение за тези хора в граничния район между Европейския съюз и Беларус. Действията на Беларус създадоха хуманитарна криза, като вече бяха потвърдени редица смъртни случаи. Беларус носи основната отговорност за справянето с тази криза. Той е обвързан

от Женевската конвенция, включително от принципа на *забрана за връщане*, и се присъедини към Глобалния договор. Ето защо, въпреки че ЕС ще продължи да допринася за хуманитарната помощ за нуждаещите се на територията на Беларус, Беларус трябва да осигури адекватна закрила на бежанците на своя територия и да си сътрудничи с Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБ ООН) и Международната организация по миграция (МОМ) за тази цел. Комисията и Европейската служба за външна дейност работят в тясно сътрудничество с Организацията на обединените нации и нейните специализирани агенции, както и със съответните правозащитни организации, за да предотвратят по-нататъшното развитие на хуманитарната криза, включително с оглед на влошаващите се метеорологични условия.

Поради това инструментализиране през 2021 г., към 21 ноември, 7831 граждани на трети държави са влезли на територията на Латвия, Литва и Полша от Беларус по неразрешен начин в сравнение с 257 за цялата 2020 г. Освен това, са подадени 2676 молби за убежище в Литва, 579 молби в Латвия и 6730 молби в Полша. В допълнение, 42 741 опита за прекосяване бяха предотвратени от трите държави членки. Въпреки че ще бъде трудно да се даде точна оценка, понастоящем в Беларус може да са блокирани до 10 000 мигранти, като ежедневно пристигат нови.

В резултат на това Латвия, Литва и Полша обявиха извънредно положение. Въпреки всички усилия на Съюза и държавите членки положението продължи да се влошава. Гражданите на трети държави продължават да се стремят да влязат на територията на Латвия, Литва и Полша от Беларус и въпреки последните подобрения положението остава много нестабилно.

След уведомлението от страна на Литва през юни Комисията създаде механизъм за редовен мониторинг чрез мрежата за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията („мрежата за планиране на миграцията“) в съответствие с Препоръка (ЕС) 2020/1366 на Комисията от 23 септември 2020 г. относно механизъм на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията¹. В тази рамка засегнатите държави членки, Европейската служба за външна дейност, съответните агенции на ЕС и службите на Комисията споделят данни и информация, които се докладват редовно.

Европейският съюз подкрепя държавите членки, към които е насочена атаката на беларуския режим. От началото на кризата Комисията работи за привеждане в действие на солидарността на Съюза с Латвия, Литва и Полша и през юли предостави на Литва спешна финансова помощ в размер на 36 милиона евро. В допълнение към сумата от 360 милиона евро, предвидена за тези държави членки в рамките на инструмента за управление на границите и визите (ИУГВ) за този финансов период, Комисията също така предостави допълнителна сума в размер на около 200 милиона евро за 2021 г. и 2022 г.

Освен това, Литва задейства Механизма за гражданска защита на ЕС на 15 юли 2021 г., а Комисията координира помощта от 19 държави членки. Чрез механизма Литва получи палатки, легла, отоплителни системи и други предмети, които са от решаващо значение за посрещане на нуждите на мигрантите, намиращи се на територията на Литва. Тази възможност остава отворена за Латвия и Полша.

---

¹ ОВ L 317, 1.10.2020 г., стр. 26—38.

Друг важен аспект бе оперативната подкрепа от страна на агенциите на ЕС. По искане на Литва ЕС незабавно предостави помощ от началото на тази криза. На Латвия и Литва бе осигурена оперативна подкрепа от Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO), за да им се помогне да се справят със ситуацията на инструментализиране. EASO подпомогна по-специално обработването на молбите за убежище, управлението на приемането и устния превод. Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex) и Европол също предоставят подкрепа на държавите членки, които са поискали тяхната помощ. По-специално агенциите на ЕС изпратиха експерти за осъществяване на мерки за граничен контрол и разузнаване и работиха за укрепване на капацитета за връщане и за провеждане на операции по връщане. Тази подкрепа вече доведе до значителен брой операции по връщане. Днес подкрепата включва над 111 гранични служители, над 82 експерти в областта на убежището и двама гостуващи служители от Европол. Сега агенциите могат да продължат да увеличават оперативната подкрепа и е важно трите държави членки да я използват пълноценно.

Тази финансова и оперативна подкрепа бе подкрепена от действия в областта на външната политика, насочени към справяне с инструментализирането на мигрантите и ограничаване на броя на пристигащите и предприети в контекста на продължаващото противопоставяне с Беларус след фалшифицираните президентски избори през август 2020 г., последвани от широкоразпространени и нарастващи репресии на режима на Лукашенко срещу собствения му народ и принудителното приземяване на полета на Ryanair. В допълнение към всеобхватния пакет от икономически и финансови санкции и забраната за полети във въздушното пространство на ЕС и на достъпа на беларуски превозвачи до летищата на ЕС в отговор на фалшифицираните избори и отклоняването на полетите на Ryanair, Съюзът предприе допълнителни мерки като конкретен отговор на инструментализирането на мигрантите от страна на Беларус. На 9 ноември 2021 г. Съветът прие предложението на Комисията за частично спиране на прилагането на Споразумението за облекчаване на визовия режим между ЕС и Беларус. На 15 ноември 2021 г. Съветът измени режима на санкции на ЕС по отношение на Беларус и Съюзът вече е в състояние да насочи санкциите както към физически лица, така и към образувания, които организират или допринасят за дейности, улесняващи незаконното преминаване на границите на ЕС. Съветът постигна и политическо споразумение по пети пакет от списъци. На 23 ноември 2021 г. Комисията представи предложение за предотвратяване и ограничаване на дейностите на транспортните оператори, които извършват или улесняват контрабандата или трафика на хора в ЕС.

Комисията, върховният представител за общата външна политика и политика на сигурност и държавите членки също предприеха интензивни дипломатически усилия, насочени към основните държави на произход и транзит, за да предотвратят по-нататъшното пристигане на граждани на тези държави през Беларус. Това включваше контакти с трети държави за борба с дезинформацията на Беларус и за получаване на подкрепа за връщането и обратното приемане на техни граждани. Бяха осъществени и преки контакти с авиокомпаниите и органите за гражданско въздухоплаване, за да се потърсят начини за ограничаване на недобросъвестните пътувания до Беларус.

Тези мерки доведоха до бързи резултати, но положението на границата остава много нестабилно, тъй като Беларус не спира да инструментализира мигрантите, които продължават да пристигат на външните граници на Съюза. От ключово значение са бдителността и готовността за бърза реакция на новите развития.

Освен че продължава да подпомага засегнатите държави членки както оперативна, така и финансово, Съюзът следва да предостави на засегнатите държави членки правните инструменти, необходими за бърза реакция в защита на националната им сигурност и сигурността на Съюза. Тези мерки следва да допълват мерките, предприети от Съюза и засегнатите държави членки. Съгласно член 78, параграф 3 от ДФЕС Съветът разполага с широко право на преценка при избора на мерките, които предприема, ако те представляват бърз и ефикасен отговор на конкретна извънредна ситуация. Тези мерки могат да се развият и адаптират, ако запазят временния си характер.

Мерките, включени в настоящото предложение, позволяват на засегнатите държави членки да управляват ситуацията по контролиран и ефективен начин при пълно зачитане на основните права и международните задължения, както беше подчертано в призива на Европейския съвет към Комисията.

Разпоредбите отиват по-далеч от предвидените в Директива 2013/32/ЕС за процедурите за убежище в случай на пристигане на голям брой граждани на трети държави или лица без гражданство и имат за цел да отговорят на специфичната ситуация на инструментализиране на мигрантите, без да се накърнява правото на убежище или принципът на *забрана за връщане*.

Разпоредбите на Директивата за процедурите за убежище нямат за цел да се справят със ситуации, при които целостта и сигурността на Съюза са подложени на атака в резултат на инструментализирането на мигрантите. Поради тази причина в настоящото предложение се определя временна спешна процедура за управление на миграцията и убежището, съобразена с нуждите на засегнатите държави членки в сегашната ситуация. Спешната процедура за управление на миграцията и убежището и другите мерки в настоящото решение имат за цел да помогнат на засегнатите държави членки да предприемат необходимите стъпки, за да отговорят ефективно на враждебните действия на третата държава в съответствие с основните ценности на Съюза.

Литва, Латвия и Полша засилиха наблюдението на границата и другите мерки за граничен контрол с цел защита на целостта и сигурността на Съюза. Освен това те трябва да управляват гражданите на трети държави, които пристигат на техните граници. Като част от тези мерки тези държави членки бяха принудени от настоящите обстоятелства да ограничат броя на отворените гранични контролно-пропускателни пунктове и разположиха значителен брой гранични служители по зелената граница.

Мерките, включени в настоящото решение, са с временен, извънреден и изключителен характер и ще допълнят мерките за граничен контрол със специфични мерки в областта на убежището и връщането. Като се има предвид настоящото положение и фактът, че съгласуваните действия на Съюза започнаха да водят до намаляване на броя на пристигащите, тези мерки следва да се прилагат за период от шест месеца. Този период се счита за достатъчен, за да се даде възможност на засегнатите държави членки ефективно да се справят с извънредната ситуация. Преди изтичането на този шестмесечен срок Комисията редовно ще прави преценка на положението и може да предложи на Съвета да удължи или отмени прилагането на мерките в настоящото предложение.

Спешната процедура за управление на миграцията и убежището, установена в настоящото предложение, предвижда специфични процедурни разпоредби за регистрацията и подаването на молби за международна закрила, по-дълги срокове за регистрацията и възможност за вземане на решение на границата или в транзитната зона

относно допустимостта или същността на всички молби, освен когато не могат да се третират специфични уязвимости. В нея също така се предвиждат специфични разпоредби за връщането и материалните условия на приемане. Тези мерки са придружени от редица гаранции. Във всички останали аспекти се прилага Директивата за процедурите за убежище, и по-специално гаранциите, предвидени в глава II от нея.

Предложението включва също глава относно оперативната подкрепа с оглед на евентуалното увеличаване на помощта от агенциите на ЕС по искане на трите засегнати държави членки.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение е в пълно съответствие с новия пакт за миграцията и убежището, приет през септември 2020 г., и придружаващите го законодателни предложения.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящото предложение е в съответствие с необходимостта да се поддържа намален натиск от незаконно пристигащи и да се поддържат силни външни граници в съответствие с всеобхватния подход, изложен в новия пакт за миграцията и убежището. То допълва Кодекса на шенгенските граници и предстоящата реформа на Шенген, в рамките на която Комисията възнамерява да предложи постоянна рамка за справяне с възможни ситуации на инструментализиране, които могат да продължат да възникват в бъдеще пред Съюза. То също така има за цел да намали по-нататъшните движения на незаконни мигранти и да постави акцент върху Шенгенското пространство. Бързото и ефективно връщане и обратно приемане се третират ефективно в ситуация на инструментализиране в съответствие с всеобхватния подход към управлението на миграцията, изложен в новия пакт за миграцията и убежището. То също така е в съответствие с външната дейност на Съюза и следва да се използва успоредно с нея, като например ограничителните мерки на ЕС. Настоящото предложение е част от всеобхватен набор от действия на ЕС за противодействие на хибридната атака и изкуствено създадения миграционен натиск по границите на ЕС.

2. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Резюме на мерките

- (1) Спешна процедура за управление на миграцията и убежището по външните граници

Изправени пред хибридна атака, Латвия, Литва и Полша бяха принудени да ограничат до минимум граничния трафик, като ограничат броя на отворените гранични контролно-пропускателни пунктове с оглед предотвратяване на неразрешено влизане и защита на националната сигурност и териториалната си цялост.

Много мигранти обаче все още са блокирани на територията на трите засегнати държави членки и положението продължава да е нестабилно от беларуската страна на границата, като незаконно пристигащите продължават да идват. За да се гарантира съгласуван подход с мерките за граничен контрол при сегашната извънредна ситуация и да се даде възможност на Латвия, Литва и Полша да управляват настоящите потоци, но също така и хората, които вече са на тяхна територия, с настоящото предложение се създава спешна процедура за управление на миграцията и убежището във връзка с граждани на трети държави, задържани или намерени в близост до границата с Беларус

след незаконно влизане или след като са се явили на граничните контролно-пропускателни пунктове.

а) Процедура за убежище на външните граници

Основните елементи на тази процедура са следните:

- **Възможност за засегнатите държави членки да регистрират молба за убежище и да предоставят възможност за ефективното ѝ подаване само в определени регистрационни пунктове, разположени в близост до границата, включително граничните контролно-пропускателни пунктове, определени за тази цел**

Съгласно тази процедура следва да е възможно за засегнатите държави членки да изискват регистрацията и подаването на молби за международна закрила да се извършват в определени регистрационни пунктове, разположени в близост до границата, което може да включва също граничните контролно-пропускателни пунктове, определени за тази цел. Това би позволило по-организирано управление на потоците и е в съответствие с възможностите, които вече се предлагат от Директивата за процедурите за убежище.

Съгласно член 6, параграф 3 от Директивата за процедурите за убежище държава членка може да изисква молбите за международна закрила да се подават на определено място. В директивата обаче не се уточнява къде трябва да се извършва регистрацията. В член 6, параграф 1 от Директивата само се изисква, когато лице подаде молба за международна закрила, молбата да бъде регистрирана. Следователно държавите членки могат да определят конкретни регистрационни пунктове, които могат да включват граничните контролно-пропускателни пунктове, като място за регистрация и подаване на молба за международна закрила. Съгласно член 6, параграф 2 държавите членки следят за това кандидатите да разполагат с действителна възможност да подадат молбата си възможно най-скоро. Поради тази причина и за да се осигури реален и ефективен достъп до процедурата за убежище, Латвия, Литва и Полша трябва да гарантират, че за тази цел са определени и отворени достатъчен брой регистрационни пунктове, включително гранични контролно-пропускателни пунктове, и че кандидатите получават информация за местоположението на най-близките пунктове, където може да бъде подадена молбата им.

- **Удължаване на срока за регистрация до четири седмици**

Специфичната процедура за убежище на външните граници предвижда, че срокът за регистрация на молбите за международна закрила ще бъде до четири седмици (за разлика от Директивата за процедурите за убежище, в която се определят три или шест дни, а в случай на масов приток — до 10 дни).

Възможно е Латвия, Литва и Полша да се нуждаят от тази гъвкавост, за да реагират ефективно на враждебните действия на Беларус, като същевременно им се даде възможност да управляват внезапния приток, като се има предвид инструментализирането и хибридната атака от страна на Беларус.

Предвид внезапната и непредвидима намеса от страна на Беларус засегнатите държави членки трябва да отклонят ресурси, за да защитят териториалната си цялост, в допълнение към управлението на гражданите на трети държави, пристигащи на техните граници. В резултат на това засегнатите държави членки може да се нуждаят от време, за да реорганизируют своите ресурси и да увеличат капацитета си, включително с подкрепата на агенциите на ЕС.

Ако държавите членки използват по-дългия срок за регистрация, те трябва да дадат приоритет на регистрацията и разглеждането на молби, за които има вероятност да са основателни или които са подадени от ненавършили пълнолетие лица и членовете на техните семейства.

- **Възможност за прилагане на ускорената процедура на границата за всички молби**

В настоящата ситуация мерките следва да подкрепят засегнатите държави членки при защитата на териториалната им цялост и да предотвратяват влизането на лица, които не отговарят на условията за влизане, като същевременно се защитават основните права. Възможността за разглеждане на молба на границата без разрешение за влизане на територията в съответствие с член 43 от Директивата за процедурите за убежище предлага този вид закрила, но съгласно действащите правила основателността на молбите може да бъде разгледана в рамките на процедура на границата само при ограничен брой обстоятелства. Въпреки че такъв може да е случаят, при определени условия, за кандидати, които са влезли незаконно на територията, настоящото решение разширява тази възможност за всички кандидати, като не изключва никоя категория кандидати.

Предложението позволява, в рамките на специфичната процедура за убежище, на Латвия, Литва и Полша да прилагат ускорената процедура на границата, за да вземат решение относно допустимостта и същността на всички молби, освен когато не може да бъде предоставена подходяща помощ на кандидатите, които имат специфични здравни проблеми. Тази мярка ще ограничи възможността за Беларус целево да инструментализира граждани на трети държави, за които не може да се приложи процедурата на границата. Както е предвидено в Директивата за процедурите за убежище и изрично е посочено в настоящото предложение, по време на процедурата на границата се прилагат основните принципи и гаранции по глава II от Директивата за процедурите за убежище, за да се гарантира, че правата на лицата, които търсят международна закрила, са защитени, като същевременно се запазва правото на убежище и се спазва принципът на *забрана за връщане*. Освен това предложението включва задължително приоритизиране на основателните молби и тези на семействата и децата.

Освен това Латвия, Литва и Полша могат да удължат срока на процедурата на границата до шестнадесет седмици. Решението по молба, включително по евентуално обжалване на административно решение, следва да бъде взето в рамките на тези шестнадесет седмици. Подобно на горепосоченото удължаване на срока за регистрация може да се обмисли по-голяма продължителност на процедурата на границата, която да помогне на държавите членки във връзка с инструментализирането на мигрантите, като се има предвид естеството и внезапният характер на действията на Беларус. Засегнатите държави членки може да се нуждаят от време, за да реорганизират своите ресурси и да увеличат капацитета си, включително с подкрепата на агенциите на ЕС. Освен това броят на случаите, които ще бъдат обработвани в рамките на процедурата на границата, ще бъде по-голям (по принцип всички кандидати могат да бъдат обект на такава процедура), отколкото при нормални обстоятелства. Поради това удължаването ще помогне на държавата членка да прилага правната фикция за „невлизане“ за по-дълъг период от време, като се осигури по-голяма гъвкавост за справяне с нарасналото работно натоварване.

Латвия, Литва и Полша могат също така да разширят прилагането на правилата, установени в член 46, параграф 6 от Директивата за процедурите за убежище, което позволява на държавите членки да ограничат автоматичното суспензивно действие на

обжалването, към всички процедури на границата и вместо това да предоставят на съд или трибунал правомощието да постанови дали кандидатът може да остане на територията, при условие че са спазени гаранциите по член 46, параграфи 7 и 8.

Като се имат предвид гаранциите, предвидени в Директивата за процедурите за убежище и Директивата за условията на приемане, също и в контекста на процедурата за убежище на границата, задържането на кандидатите следва да бъде крайна мярка, когато в конкретен случай не могат да бъдат приложени други достатъчни, но по-леки принудителни мерки. Следователно процедурата за убежище няма да включва системно задържане на кандидатите. За да се даде възможност на уязвимите кандидати да се възползват от правата си, когато здравното състояние на кандидата не позволява разглеждането на молбата на границата или в транзитните зони с необходимата помощ, Латвия, Литва и Полша не трябва да прилагат процедурата на границата.

б) Материални условия на приемане — Възможност за покриване само на основни нужди

При инструментализиране, при което се наблюдава внезапно пристигане на граждани на трети държави, за държавата членка може да се окаже трудно да осигури спазването на стандартите за материалните условия на приемане. Латвия, Литва и Полша обаче трябва да гарантират, че при всички действия се спазват основните хуманитарни гаранции, като например предоставяне на гражданите на трети държави на тяхната територия на храна, вода, облекло, подходящи медицински грижи, помощ за уязвими лица и временен подслон, както постановява и Европейският съд по правата на човека в неотдашните разпоредения за временни мерки във връзка с тези държави членки.

Член 18, параграф 9 от Директивата за условията на приемане позволява на държавата членка, в надлежно обосновани случаи и при определени условия, да определя различни разновидности за материалните условия на приемане от разновидностите, които са предвидени в Директивата за условията на приемане, ако във всеки случай са удовлетворени основните нужди. С настоящото предложение се разширява възможността за определяне на различни материални условия на приемане в сегашната ситуация на инструментализиране на мигрантите, при условие че се удовлетворяват основните нужди, включително временен подслон, храна, вода, облекло, подходящи медицински грижи, помощ за уязвимите лица, при пълно зачитане на правото на човешко достойнство.

в) Процедура за връщане на външните граници

С цел да се помогне на Латвия, Литва и Полша да се справят с настоящия приток на граждани на трети държави, предложението включва възможност за дерогация от прилагането на Директива 2008/115/ЕО по отношение на граждани на трети държави и лица без гражданство, чиято молба за международна закрила е била отхвърлена в съответствие с процедурата, предвидена в член 2 от настоящото предложение. По отношение на граждани на трети държави, които не са подали молба за международна закрила, Латвия, Литва и Полша могат да прилагат разпоредбата на член 2, параграф 2, буква а) от Директивата за връщането. Дерогацията, определена в член 3 от настоящото предложение, има за цел създаването на механизъм, подобен на дерогацията, определена в член 2, параграф 2, буква а) от Директивата за връщането, по-специално за гражданите на трети държави и лицата без гражданство, чиято молба за

международна закрила е била отхвърлена в съответствие с процедурата, посочена в член 2 от настоящото предложение.

г) Допълнителни гаранции

С предложението се осигурява уредба, която обезпечава правото да се иска закрила по реален и ефективен начин, като се гарантират достатъчно места, където кандидатите могат официално да подадат молбата за убежище. За да се гарантира достъп до процедурата за убежище, Латвия, Литва и Полша надлежно информират гражданите на трети държави или лицата без гражданство на език, който гражданинът на трета държава разбира или за който основателно може да се предполага, че разбира, за приложените мерки, за достъпните пунктове за регистрация и подаване на молба за международна закрила, по-специално за местонахождението на най-близкия пункт, в който те могат да подадат молба за международна закрила, за възможността за оспорване на взетото по молбата решение и за продължителността на мерките.

(2) Оперативна подкрепа от агенциите на ЕС

Тъй като последиците от действията на Беларус могат лесно да се разпространят и (или дори да имат за цел) да окажат по-широко въздействие върху съседните държави членки и Европейския съюз, е необходимо да се предвидят средствата за предоставяне на подкрепа на равнището на ЕС. Ако Латвия, Литва и Полша поискат подкрепа от агенциите на ЕС, агенциите следва да дадат приоритет на своята оперативна подкрепа. Такъв би бил по-специално случаят с Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO), която може да спомогне за регистрацията и обработването на молбите, да осигури скрининга на уязвимите мигранти, да подпомага управлението, разработването и въвеждането на подходящи стандарти за центровете за приемане; или Frontex, която може да подпомогне дейностите по граничния контрол, включително операции по скрининг и връщане, или Европол във връзка с предоставянето на разузнавателни данни.

(3) Други разпоредби

Предложението включва и разпоредби относно сътрудничеството между Комисията, държавите членки и агенциите на ЕС, както и относно задължението на държавите членки да продължат да докладват съответните данни и статистика чрез мрежата на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията, а за Комисията редовно да извършва оценка на ситуацията. В него също така се съдържа разпоредба относно обхвата по отношение на лицата, като се гарантира, че лицата, които са пристигнали преди настоящото решение, но в контекста на инструментализирането, и чиито молби за международна закрила все още не са регистрирани или за които процедурата за връщане не е започнала, са обхванати и се ползват от разпоредбите на решението. Това ще гарантира правна сигурност и предвидимост за тези граждани на трети държави по отношение на приложимите процедурни правила. В няколко съображения се разглежда променливата геометрия по отношение на въпроса за участието на Ирландия и Дания в настоящото решение. Засегнатите държави членки са длъжни да преустановят всяка мярка, ако извънредната ситуация вече не съществува.

• Правно основание

Настоящото предложение включва временни мерки в полза на три държави членки (Латвия, Литва и Полша), които са изправени пред извънредна ситуация, характеризираща се с внезапен приток на граждани на трети държави, породен от

инструментализирането на мигранти. Необходимите временни мерки за подкрепа може да надхвърлят общата европейска система за убежище. Поради това подходящото правно основание за приемането от Съвета на тези временни мерки е член 78, параграф 3 от ДФЕС, след консултация с Европейския парламент.

Съгласно съдебната практика на Съда на ЕС² понятието „временни мерки“ по смисъла на член 78, параграф 3 от ДФЕС е достатъчно широко, за да се приемат всички временни мерки, необходими, за да се реагира ефективно и бързо на извънредна ситуация, характеризираща се с внезапен приток на граждани на трети държави, в конкретния случай поради инструментализиране на мигранти за политически цели. С тези мерки по принцип може да се извършва и дерогиране от разпоредбите на законодателни актове. Като цяло Комисията и Съветът разполагат с широка свобода на преценка при избора на мерките, които да бъдат взети, ако с тях се реагира бързо и ефикасно на конкретна извънредна ситуация. Тези мерки може да се променят и адаптират, ако запазят временния си характер³.

Поради това, в съответствие с тази съдебна практика, предложението включва конкретни временни мерки в областите, уредени от Директивата за процедурите за убежище (относно регистрацията, официалното подаване и процедурата на границата), Директивата за условията на приемане и Директивата за връщането, придружени от необходимите гаранции за зачитане на основните права, както и мерки за оперативна подкрепа от страна на агенциите на Европейския съюз в полза на засегнатите държави членки и по тяхно искане.

• **Субсидиарност**

Съгласно дял V от ДФЕС относно пространството на свобода, сигурност и правосъдие Европейският съюз разполага с някои правомощия в тази област. Тези правомощия трябва да бъдат упражнявани в съответствие с член 5 от Договора за Европейския съюз, т.е. ако и доколкото целите на предложеното действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно могат да бъдат постигнати по-добре от Европейския съюз поради обхвата или последиците на предложеното действие.

Ситуация, при която териториалната цялост и сигурността на държави членки са изложени на риск поради внезапния приток на граждани на трети държави вследствие на активни действия на трета държава, с които се улеснява пристигането на тези граждани на трети държави, следва да се счита за засягаща ЕС като цяло и следователно изискваща решения на ЕС и подкрепа от ЕС. Необходимо е всички държави членки да реагират бързо и да обединят подкрепата си за съответната държава членка.

Постигането на тези цели изисква действие на равнището на ЕС, тъй като те са от трансгранично естество. Ясно е, че с действия на отделните държави членки не може в задоволителна степен да се отговори на необходимостта от общ подход на ЕС към общ проблем.

Такъв общ подход не може да бъде постигнат в достатъчна степен от държавите членки поотделно и може, поради обхвата и последиците от настоящото предложение за решение, да бъде постигнат по-добре на равнището на Съюза. Следователно Съюзът

---

² Решение от 6 септември 2017 г., Словашка република и Унгария/Съвет, съединени дела C-643/15 и C-647/15, точки 77 и 78

³ Съединени дела C-643/15 и C-647/15, точки 133 и 134

трябва да предприеме действия и може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз.

- **Пропорционалност**

В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в член 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз, с настоящото предложение за решение се установяват точните условия, при които може да се прилагат специфични процедурни правила в областта на убежището, и се определят обхватът и срокът за прилагане на тези правила, както и необходимите гаранции.

Всички елементи на предложените мерки за справяне с конкретната ситуация на инструментализиране на мигранти са ограничени до необходимото, за да се гарантира, че държавите членки могат да се справят със ситуацията организирано и ефективно, като същевременно осигуряват равно третиране по отношение на правата и гаранциите за кандидатите. Продължителността на тези мерки също е ограничена във времето до строго необходимото, за да се даде възможност на засегнатите държави членки да се справят със ситуацията, която застрашава тяхната сигурност или териториална цялост.

С предложението се установяват гаранции за прилагане на дерогациите. Мерките се предлагат заедно с други мерки в момент, когато мерките на външната политика започват да дават резултати, с цел да се окаже подкрепа на засегнатите държави членки да се справят със ситуацията, особено като се има предвид значителният брой граждани на трети държави, които все още пристигат в тези три държави членки от Беларус, и тъй като все още има значителен брой мигранти, блокирани на границата между ЕС и Беларус. Комисията ги предлага като спешни мерки с извънреден и изключителен характер, ограничени във времето.

Конкретните мерки във връзка с аспектите, уредени от Директивата за процедурите за убежище и Директивата за връщането, са пропорционални, като са въведени редица гаранции, с които се постига баланс между непосредствените нужди на засегнатите държави членки да управляват ситуацията на инструментализиране и необходимата закрила на гражданите на трети държави.

- **Избор на инструмент**

Правното основание на настоящото предложение — член 78, параграф 3 от ДФЕС, изисква решение на Съвета след консултация с Европейския парламент.

- **Основни права**

В настоящото предложение се зачитат основните права и се съблюдават принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз, както и задълженията, произтичащи от международното право.

Предвидената в настоящото решение рамка се прилага при пълно зачитане на основните права, залегнали в Хартата, включително правото на човешко достойнство (член 1), забраната на изтезанията и на нечовешкото или унижително отношение или наказание (член 4), правото на свобода и сигурност (член 6), правото на убежище (член 18), забраната на колективното експулсиране и защитата срещу *връщане* (член 19, параграфи 1 и 2), правото на недискриминация (член 21), принципа на равенство между мъжете и жените (член 23), правата на детето (член 24) и правото на ефективни правни средства за защита (член 47). В настоящото предложение изцяло се отчитат специалните нужди на уязвимите лица. Гаранциите, предвидени за децата и уязвимите лица в Директива 2013/33/ЕС за условията на приемане, трябва да бъдат първостепенно съображение за компетентните органи.

Правото на свобода и свободата на движение са защитени, доколкото, ако в контекста на процедурата на границата за убежище или в областта на връщането се използва мярка за задържане, тези правила могат да се прилагат само в строго регулирана рамка и за ограничен период от време. Съгласно член 26, параграф 1 от Директивата за процедурите за убежище държавите членки не могат да задържат определено лице единствено поради това, че е кандидат. Относно основанията и условията на задържане същата разпоредба препраща към член 8 от Директивата за условията на приемане. В съответствие с член 8, параграф 3, буква в) от Директивата за условията на приемане кандидатът може да бъде задържан, за да се вземе решение в рамките на процедура относно правото на кандидата да влезе на територията. В член 8, параграф 2 също така се предвижда, че държавите членки могат да задържат кандидат само ако не могат да бъдат приложени ефективно по-леки принудителни алтернативни мерки — като ограниченията на свободата на движение съгласно член 7 от посочената директива.

Принципът на *забрана за връщане*, залегнал в член 33 от Конвенцията за бежанците от 1951 г. и в член 19 от Хартата на основните права на Европейския съюз, се спазва и когато се прилагат дерогации от Директивата за връщането. В предложението изрично се припомня задължението на държавите членки винаги да спазват този принцип при изпълнението на задължението си за контрол на границите. Спазването на принципа на *забрана за връщане* включва оценка за отсъствие на риск от преследване, изтезания или нечовешко или унижително отношение, или риск от верижно *връщане*.

Що се отнася до прилагането на процедурата на границата за убежище и дерогацията от Директивата за връщането, основните принципи и гаранции, предвидени в Директивата за процедурите за убежище, Директивата за условията на приемане и Директивата за връщането, продължават да се прилагат по отношение на кандидатите, спрямо които се прилага процедурата на границата. Освен това предложението включва задължително приоритизиране на основателните молби и тези на семействата и децата. В полза на тези кандидати е техните молби за убежище да бъдат разглеждани възможно най-бързо. Предложението гарантира правото на ефективни правни средства за защита, като предвижда, че съдилищата са компетентни да се произнесат дали кандидатът може да остане на територията на държавата членка в очакване на решение по жалбата, и установява подходящи гаранции, за да се даде възможност на кандидата да отправи такива искания до съдилищата.

3. КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

• Изготвяне на политики въз основа на факти

Предложението беше изготвено спешно. Може да се използва работата, извършена при подготовката на предложението за справяне със ситуации на криза и *форсмажорни* обстоятелства в контекста на новия пакт за миграцията и убежището, както и информацията, предоставена от заинтересованите страни по време на процеса на консултации от началото на хибридната заплаха през лятото на 2021 г.

• Консултации със заинтересованите страни и събиране и използване на експертни становища

От началото на ситуацията с хибридната заплаха през лятото на 2021 г. Комисията се консултира с всички заинтересовани страни относно начините за справяне с нея. Държавите членки, засегнати от настоящото инструментализиране, по-специално Литва, предложиха конкретни законодателни инициативи, които според тях ще

отговорят адекватно на ситуацията. В настоящото предложение са взети предвид много от тези предложения. Комисията се срещна и размени писма с международни и неправителствени организации, които оценяват ситуацията и предлагат адекватен отговор. Комисията посети няколко пъти Полша и Литва, както на политическо, така и на техническо равнище. По време на тези посещения Комисията проведе срещи с националните органи и събра информация от националните клонове на ВКБООН и МОМ, както и от националните неправителствени организации за защита на правата на човека, подкрепящи мигрантите в граничните региони.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Поради естеството на настоящото предложение, свързано със ситуация на инструментализиране на мигранти, не е възможно да се направи предварителна оценка на възможното отражение върху бюджета. То ще бъде вместено в рамките на бюджета на съществуващите инструменти на ЕС за финансиране за периода 2014—2020 г. и 2021—2027 г. в областта на миграцията, убежището и управлението на границите. Когато в изключителни случаи е необходимо, ако ситуацията се влоши допълнително, може да се използват механизмите за гъвкавост в рамките на МФР за периода 2021—2027 г. Европейската комисия и държавите членки редовно обсъждат финансовите нужди, произтичащи от положението по външните граници с Беларус. В резултат на това тази есен Европейската комисия предостави спешна помощ на Литва, а Литва, Латвия и Полша предприеха мерки за пренасочване на (неизразходваните) средства в рамките на националните си програми по тези инструменти за финансиране за периода 2014—2020 г. В този контекст, в допълнение към сумата от 360 милиона евро, предвидена за тези държави членки в рамките на ИУГВ за този финансов период, допълнително увеличение в размер на около 200 милиона евро ще бъде на разположение за 2021 г. и 2022 г. от съществуващите ресурси, главно от пакета за тематичния механизъм по ИУГВ. Продължаването на редовния диалог ще даде възможност за оптимално използване на наличните ресурси по тези инструменти.

Поради посочената по-горе причина не е възможно да се направи предварителна оценка на възможното отражение върху бюджета на съответните децентрализирани агенции. Те разполагат с известна гъвкавост в рамките на съществуващите си бюджети, но в зависимост от бъдещото развитие и предвид факта, че ресурсите на агенциите са ограничени, не е изключено да възникне необходимост от преразпределяне на средства.

Финансовите нужди в настоящото предложение са съвместими с действащата многогодишна финансова рамка и могат да доведат до използването на специални инструменти.

Що се отнася до процедурните аспекти на предоставянето на убежище, настоящото предложение не създава допълнителна финансова или административна тежест за Съюза. Следователно в това отношение то няма отражение върху бюджета на Съюза.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно временни спешни мерки в полза на Латвия, Литва и Полша

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 78, параграф 3 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент⁴,

като има предвид, че:

- (1) В съответствие с член 78, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в случай че една или повече държави членки се намират в извънредна ситуация, характеризираща се с внезапен приток на граждани на трети държави, Съветът, по предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент, може да приема временни мерки в полза на засегнатата държава членка или държави членки.
- (2) От лятото на 2021 г. насам Съюзът като цяло, и по-специално Латвия, Литва и Полша, са изправени пред хибридна заплаха под формата на инструментализиране на хора. Това доведе до безпрецедентно увеличаване на броя на незаконните преминавания на границата от Беларус. Въпреки че през последните години почти нямаше опити за незаконно преминаване на външните граници от Беларус към ЕС, това вече е ежедневна реалност. Тази практика е иницирана и организирана от режима на Лукашенко, който подмамва хора до границата със съдействието на контрабандисти на мигранти и престъпни мрежи.
- (3) Това инструментализиране доведе до тежко положение за тези мигранти по външните граници на Европейския съюз с Беларус. Действията на Беларус създадоха хуманитарна криза, като вече бяха потвърдени редица смъртни случаи. Беларус носи основната отговорност за справянето с тази криза. Тя е обвързана от Женевската конвенция, включително принципа на *забрана за връщане*. Поради това Беларус трябва да осигури адекватна защита на мигрантите на своя територия и да си сътрудничи с Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН) и Международната организация по миграция (МОМ) за тази цел. Въпреки че ограниченият достъп затруднява оценката на нуждите от беларуската страна на границата, Комисията работи в тясно сътрудничество с Организацията на обединените нации и нейните специализирани агенции, както и със съответните организации в областта на правата на човека и хуманитарните партньори, за да предотврати по-нататъшното развитие на хуманитарна криза, включително с оглед на влошаващите се метеорологични условия. С неотдашните решения бяха мобилизирани 700 000 евро под формата на

---

⁴ ОВ С , г., стр. .

хуманитарна помощ, за да подпомогнат партньорите при предоставянето на помощ на уязвимите лица, блокирани на границата и в рамките на Беларус.

- (4) Поради това инструментализиране през 2021 г., към 21 ноември, 7831 граждани на трети държави са влезли на територията на Латвия, Литва и Полша от Беларус по неразрешен начин в сравнение с 257 за цялата 2020 г. Подадени са 2676 молби за убежище в Литва, 579 молби в Латвия и 6730 молби в Полша. В допълнение, трите държави членки предотвратиха 42 741 опита за прекосяване. Въпреки че ще бъде трудно да се даде точна оценка, понастоящем в Беларус може да са блокирани до 10 000 мигранти, като ежедневно пристигат нови.
- (5) Съюзът категорично осъди на най-високо равнище това инструментализиране на уязвими мигранти и бежанци. Европейският съвет разгледа тази заплаха на заседанията си през юни и октомври 2021 г.⁵ В речта си за състоянието на Съюза председателят фон дер Лайен посочи действията на Беларус като хибридно нападение за дестабилизиране на Европа⁶. Тези действия показват решителен опит за създаване на продължаваща и хронична криза като част от по-широки съгласувани усилия за дестабилизиране на Европейския съюз и подкопаване на обществото и ключовите институции. Те представляват реална заплаха и застрашават сигурността на Съюза.
- (6) Настоящото предложение следва поканата на Европейския съвет към Комисията, отправена в заключенията му от 22 октомври, да се внесе предложение за необходимите промени в правната рамка на Съюза и за конкретни мерки, за да се гарантира незабавен и подходящ отговор на хибридната заплаха в съответствие с правото на Съюза и международните задължения. То отговаря и на искане от засегнатите държави членки да могат да разчитат на временни мерки за ефективно справяне с извънредната миграционна ситуация по външните граници на Съюза. Тези мерки имат за цел да се осигури допълнителна подкрепа за Латвия, Литва и Полша при управлението на настоящата ситуация по контролиран и бърз начин, при пълно зачитане на основните права и международните задължения.
- (7) В отговор на настоящата извънредна ситуация Литва, Латвия и Полша обявиха извънредно положение, засилиха наблюдението на границите и предприеха други мерки за граничен контрол с цел защита на целостта и сигурността на Съюза. Като част от тези мерки тези държави членки бяха принудени да ограничат броя на отворените гранични контролно-пропускателни пунктове и разположиха значителен брой гранични служители по границата с Беларус. Освен това те трябва да управляват притока на граждани на трети държави, които пристигат на техните граници, много от които търсят или възнамеряват да търсят международна закрила в Европейския Съюз, както и на тези, които вече се намират на тяхна територия.
- (8) Съюзът показва решителната си подкрепа за държавите членки, които станаха обект на действията на беларуския режим и които управляват външните граници от името на ЕС.
- (9) Комисията предостави спешна финансова помощ на Литва. Освен 360-те милиона евро, предвидени за тези държави членки в рамките на Инструмента за управление на границите и визите (ИУГВ) за този финансов период, тя също

---

⁵ Заключение на Съвета на ЕС от 24—25 юни 2021 г. и 20—21 октомври 2021 г.

⁶ Реч за състоянието на Съюза през 2021 г., 15 септември 2021 г.

така предостави допълнително увеличение в размер на около 200 милиона евро, което ще бъде на разположение през 2021 г. и 2022 г. Освен това Литва задейства Механизма за гражданска защита на ЕС, а Комисията координира помощта от 19 държави членки. Чрез механизма Литва получи палатки, легла, отоплителни системи и други предмети, които са от решаващо значение, за да се посрещнат нуждите на мигрантите, намиращи се на територията на Литва. Тази възможност остава отворена за Латвия и Полша.

- (10) Освен това Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex), Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) и Европол предоставят оперативна подкрепа на държавите членки, които поискана съдействие, за да им помогнат да се справят с настоящата кризисна ситуация. По-специално агенциите изпратиха експерти за обработване на молбите за убежище и осъществяване на мерки за граничен контрол и разузнаване и работят за укрепване на капацитета за връщане и за провеждане на операции по връщане. Тази оперативна подкрепа вече доведе до значителен брой операции по връщане. Сега агенциите могат да предоставят допълнителна оперативна подкрепа и е важно засегнатите три държави членки да я използват пълноценно.
- (11) Тази финансова и оперативна подкрепа е съпътствана от действия в областта на външната политика, насочени към справяне със ситуацията с инструментализирането и към намаляване на броя на пристигащите. В допълнение към всеобхватния пакет от икономически и финансови санкции и забраната на въздушното пространство на Съюза и на достъпа на беларуски превозвачи до летищата на Съюза в отговор на фалшифицираните избори и отклоняването на полетите на Ryanair, Съюзът предприе допълнителни мерки като конкретен отговор на инструментализирането на мигранти от страна на Беларус. На 9 ноември 2021 г. Съветът прие предложението на Комисията за частично спиране на прилагането на Споразумението за облекчаване на визовия режим между ЕС и Беларус. На 15 ноември 2021 г. Съветът измени режима на санкции на ЕС по отношение на Беларус и Съюзът вече е в състояние да насочи санкциите както към физически лица, така и към образувания, които организират или допринасят за дейности, улесняващи незаконното преминаване на границите на ЕС. На 23 ноември Комисията представи предложение за предотвратяване и ограничаване на дейностите на транспортните оператори, които извършват или улесняват контрабандата или трафика на хора в Съюза.
- (12) Комисията, върховният представител, подпомаган от Европейската служба за външна дейност, и държавите членки предприеха интензивни дипломатически усилия, насочени към основните държави на произход и транзит, за да предотвратят по-нататъшното пристигане на граждани на тези държави през Беларус. Тези усилия включваха информационни кампании и засилени посещения в ключови партньорски държави на произход и транзитно преминаване, за да се противодейства на дезинформацията в Беларус, да се ограничат заминаванията и да се осигури подкрепа за обратното приемане на собствените им граждани, които понастоящем са блокирани в Беларус. Бяха осъществени и преки контакти с авиокомпаниите и органите за гражданско въздухоплаване, за да се потърсят начини за ограничаване на недобросъвестните пътувания до Беларус.
- (13) Тези дипломатически, хуманитарни, оперативни и финансови усилия, предприети от Съюза или неговите държави членки, доведоха до бързи резултати. Постепенно се затварят транзитните маршрути, които

контрабандистите използват, за да доведат мигранти до беларуската граница. Въпреки това действията, дирижирани от Беларус, все още представляват реална и непосредствена опасност за сигурността на Съюза и на засегнатите държави членки, както и за тяхната териториална цялост. В действителност обстановката продължава да бъде много нестабилна, като Беларус продължава да инструментализира мигрантите, които все още пристигат на външната граница на Съюза, което представлява хибридно нападение срещу ЕС.

- (14) В резултат на това ситуацията на място продължава да бъде трудна за Латвия, Литва и Полша предвид хилядите мигранти, блокирани на тяхна територия и на границата между ЕС и Беларус, и продължаващия приток на граждани на трети държави. С оглед на настоящата нестабилна и трудна ситуация в трите засегнати държави членки е необходимо да се приемат временни мерки в полза на тези държави членки.
- (15) Мерките следва да предоставят на засегнатите държави членки необходимите правни инструменти, за да реагират бързо и ефикасно на извънредната ситуация, характеризираща се с внезапен приток на граждани на трети държави, пред която са изправени Латвия, Литва и Полша. Временните мерки могат да включват всички необходими стъпки за ефективен и бърз отговор на настоящата атака. С тези мерки по принцип може да се извършва и дерогиране от разпоредбите на законодателни актове.
- (16) Мерките, предвидени в настоящото решение, са с временен, извънреден и изключителен характер и се налага да бъдат взети, за да се даде възможност за организирано и зачитащо достойнството управление на потоците мигранти при пълно зачитане на основните права и за да се защитят териториалната цялост и националната сигурност на засегнатите държави членки.
- (17) Въз основа на оценката на настоящата извънредна ситуация беше счетено, че установяването на спешна процедура за управление на миграцията и убежището по външните граници, предвиждаща дерогации от някои разпоредби на Директива 2013/32/ЕС за процедурите за убежище, Директива 2013/33/ЕС за условията на приемане и Директива 2008/115/ЕО за връщането, е най-подходящото действие за оказване на подкрепа на засегнатите държави членки. Спешната процедура за управление на миграцията и убежището и мерките за оперативна подкрепа, предвидени в настоящото решение, следва да позволят на засегнатите държави членки да управляват ситуацията по контролиран и ефективен начин при пълно зачитане на основните права и международните задължения, както беше подчертано в призива на Европейския съвет към Комисията. По-специално, мерките в настоящото решение зачитат правото на убежище, като осигуряват реален и ефективен достъп до процедурата и принципа на *забрана за връщане*.
- (18) Спешната процедура за управление на миграцията и убежището по външните граници, установена в настоящото решение, зачита и трябва да се прилага в пълно съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 1, 4, 7, 24 и 18 и член 19, параграфи 1 и 2 от нея. С цел да се отразят по-специално задължението за разглеждане на висшите интереси на детето като първостепенно съображение, необходимостта да се зачита семейният живот и да се гарантира защитата на здравето на засегнатите лица, в настоящото решение следва да се предвидят специални правила и гаранции, приложими по отношение на ненавършилите пълнолетие лица и членовете на техните

семејства, както и на кандидатите, чието здравно състояние изисква специфична и адекватна подкрепа. Гаранциите, предвидени в Директива 2013/32 (Директивата за процедурите за убежище) и Директива 2013/33 (Директивата за условията на приемане) по отношение на кандидатите със специални нужди или уязвимост, следва да продължат да се прилагат по отношение на лицата, спрямо които се прилага спешната процедура за управление на миграцията и убежището. Директива 2013/33, включително правилата и гаранциите относно задържането на кандидати за международна закрила, следва да продължи да се прилага от момента на подаване на молбата за международна закрила. Възможността за дерогация от някои разпоредби на тази директива не следва да засяга задължението на държавите членки да гарантират по всяко време зачитането на човешкото достойнство и да отговарят по-специално на основните нужди на гражданите на трети държави, спрямо които се прилага спешната процедура за управление на миграцията и убежището.

- (19) Установяването на спешна процедура за управление на миграцията и убежището по външните граници, съобразена със специфичните нужди на засегнатите държави членки, е необходимо, тъй като сегашните разпоредби на Директивата за процедурите за убежище не предоставят подходящи инструменти за ефективен отговор на настоящата извънредна ситуация, характеризираща се с инструментализирането на мигранти от страна на Беларус. Въпреки че някои от разпоредбите на Директива 2013/32/ЕС за процедурите за убежище могат да бъдат прилагани за организирано управление на настоящата ситуация, те не са специално разработени за ситуация, при която целостта и сигурността на Съюза са подложени на атака в резултат на инструментализиране на мигранти. Поради това са необходими специфични процедурни разпоредби, по-специално за установяване на спешна процедура за управление на убежището и миграцията, за да се отговори на тази конкретна извънредна ситуация. По отношение на аспектите, които не са изрично уредени в настоящото решение, следва да се прилагат всички останали правила и гаранции от Директивата за процедурите за убежище.
- (20) За да се подпомогнат засегнатите държави членки при организираното управление на потоците в рамките на спешната процедура за управление на миграцията и убежището, Латвия, Литва и Полша могат да вземат решение, по отношение на граждани на трети държави или лица без гражданство, задържани или намерени в близост до границата с Беларус след незаконно влизане или след като са се явили на граничните контролно-пропускателни пунктове, да регистрират молби за международна закрила само на регистрационни пунктове, определени за тази цел и намиращи се в близост до границата, които може да включват конкретни гранични контролно-пропускателни пунктове, и да предоставят ефективна възможност за подаване на молби за международна закрила само на конкретните пунктове, които са били определени за такива цели, които следва да бъдат лесно достъпни. Въпреки това трябва да се осигури ефективен и реален достъп до процедурата за международна закрила в съответствие с член 18 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Във връзка с това Латвия, Литва и Полша следва да гарантират, че за такива цели са определени и отворени достатъчно регистрационни пунктове, които може да включват гранични контролно-пропускателни пунктове. Кандидатите следва да бъдат надлежно информирани за местата, където ще бъдат регистрирани и могат да бъдат подадени техните молби.

- (21) За да се гарантира, че засегнатите държави членки разполагат с необходимата гъвкавост и за да се избегне насочването на Беларус към конкретни категории граждани на трети държави, следва да бъде възможно, в рамките на спешната процедура за управление на миграцията и убежището, установена в настоящото решение, засегнатите държави членки да вземат решение в рамките на процедурата на границата съгласно член 43 от Директивата за процедурите за убежище относно допустимостта и основателността на всички молби за международна закрила от граждани на трети държави или лица без гражданство, задържани или намерени в близост до границата с Беларус след незаконно влизане или след като са се явили на граничните контролно-пропускателни пунктове. Гаранциите, определени в глава II от Директивата за процедурите за убежище, трябва да бъдат спазвани.
- (22) При спешната процедура за управление на миграцията и убежището висшият интерес на детето и гаранциите за кандидатите със здравни проблеми следва да са първостепенно съображение за компетентните органи. По тази причина, в рамките на спешната процедура за управление на миграцията и убежището, Латвия, Литва и Полша следва да дават предимство на разглеждането на молбите на лицата с основателни искания или на ненавършилите пълнолетие лица и членовете на техните семейства. Освен това, когато здравното състояние на кандидата не позволява разглеждането на молбата на границата или в транзитните зони, Латвия, Литва и Полша следва да не да прилагат процедурата на границата. Такъв следва да бъде случаят и ако здравните проблеми станат очевидни по време на разглеждането на молбата. Ако по време на разглеждането на молбата стане ясно, че кандидатът се нуждае от специални процедурни гаранции и не може да бъде предоставена подходяща подкрепа в контекста на процедурата за предоставяне на убежище на границата, в съответствие с член 24, параграф 3 от Директивата за процедурите за убежище засегнатата държава членка следва да насочи кандидата към обичайната процедура на територията.
- (23) В съответствие с член 26, параграф 1 от Директивата за процедурите за убежище държавите членки следва да не могат да задържат определено лице единствено поради това, че е кандидат. В случай на задържане следва да се прилагат основанията и условията на задържане, посочени в член 8 от Директивата за условията на приемане. В съответствие с член 8, параграф 3, буква в) от Директивата за условията на приемане кандидатът може да бъде задържан с цел да се вземе решение в хода на процедура относно правото на кандидата да влезе на територията. В член 8, параграф 2 също така се предвижда, че държавите членки могат да задържат кандидат само ако други по-леки принудителни алтернативни мерки — като ограниченията на свободата на движение съгласно член 7 от Директивата — не могат да бъдат приложени ефективно. Гаранциите за задържане, предвидени в Директивата за условията на приемане, трябва да се прилагат, по-специално за специфични групи, като например ненавършили пълнолетие лица и техните семейства. Алтернативите на задържането, като например ограниченията на свободата на движение, могат да бъдат също толкова ефективни, колкото задържането при настоящите обстоятелства, и поради това следва да бъдат разглеждани като вариант от органите, особено за ненавършилите пълнолетие лица.
- (24) Спешната процедура за управление на миграцията и убежището съгласно настоящото решение позволява на държавите членки да удължат срока за регистрация на молбите за международна закрила до четири седмици, а

максималната продължителност за прилагане на процедурата на границата — до шестнадесет седмици, през които следва да се вземе решение по молбата, включително решение за евентуално обжалване на отрицателно решение. Тези процедурни срокове, които са по-дълги от сроковете съгласно Директивата за процедурите за убежище, имат за цел да помогнат на засегнатите държави членки да се справят с внезапния приток в ситуация на инструментализиране на мигранти. Изправени пред настоящата ситуация, засегнатите държави членки трябва да отклоняват ресурси за защита на териториалната си цялост в допълнение към управлението на гражданите на трети държави, които пристигат на техните граници или вече се намират на тяхна територия. В резултат на това засегнатите държави членки може да се нуждаят от време, за да реорганизират своите ресурси и да увеличат капацитета си, включително с подкрепата на агенциите на ЕС. Освен това броят на кандидатите по процедурата на границата ще бъде по-голям, отколкото при нормални обстоятелства, и следователно засегнатата държава членка може да се нуждае от повече време, за да може да вземе решения, без да разреши влизане на територията. Латвия, Литва и Полша обаче следва да дадат предимство на регистрирането на молбите на ненавършилите пълнолетие и членовете на техните семейства.

- (25) Всички актове на насилие на границата трябва да се избягват на всяка цена, не само за да се защити териториалната цялост и сигурност на засегнатата държава членка, но и за да се гарантира сигурността и безопасността на гражданите на трети държави, включително семействата и децата, които очакват да кандидатстват за убежище в Съюза по мирен начин. Когато засегнатите държави членки са изправени на външните си граници пред насилствени действия, включително в контекста на опитите на граждани на трети държави да проникнат масово със сила, като използват непропорционални насилствени средства, засегнатите държави членки следва да могат да предприемат необходимите мерки в съответствие с националното си право, за да запазят сигурността, законността и реда и да гарантират ефективното прилагане на настоящото решение.
- (26) Член 18, параграф 9 от Директива 2013/33/ЕС позволява на държавите членки временно да определят различни разновидности за материалните условия на приемане от разновидностите, които са предвидени в директивата, в надлежно обосновани случаи при определени условия. Настоящата извънредна ситуация е извънредна ситуация, поради която е основателно предвиждането на различни материални условия на приемане, тъй като има внезапен и непредвидим поток от граждани на трети държави, които трябва да бъдат обработени и по отношение на които трябва да се положат грижи на границата. По тази причина в настоящата извънредна ситуация засегнатата държава членка следва да може да ползва дерогация от стандартите на Директивата относно условията на приемане и да предостави на гражданите на трети държави и на лицата без гражданство временен подслон, който следва да бъде адаптиран към сезонните метеорологични условия и да покрива основните им нужди, по-специално чрез осигуряване на храна, вода, облекло, подходящи медицински грижи и помощ за уязвимите лица при пълно зачитане на правото на човешко достойнство.
- (27) За да могат Латвия, Литва и Полша да се справят по-добре с извънредната ситуация, характеризираща се с настоящите незаконни потоци от граждани на трети държави, и с оглед на допълването и осигуряването на пълна съгласуваност с граничните мерки и с процедурата за предоставяне на убежище

на външните граници, на засегнатите държави членки следва да се разреши временна дерогация от прилагането на Директива 2008/115/ЕО (Директивата за връщането) по отношение на гражданите на трети държави и лицата без гражданство, чиято молба за международна закрила е била отхвърлена в контекста на процедура за предоставяне на убежище, както е посочено в настоящото решение. Когато последваща молба е подадена единствено с цел забавяне или затрудняване на връщането, държавите членки могат да считат тази молба за недопустима в съответствие с член 33, параграф 2, буква г) от Директивата за процедурите за убежище. Настоящото решение не засяга възможността Латвия, Литва и Полша да ползват дерогация от прилагането на Директива 2008/115/ЕО по силата на член 2, параграф 2, буква а) от същата директива по отношение на незаконно пребиваващи граждани на трети държави, задържани във връзка с незаконно преминаване по суша, море или въздух на външната граница на държава членка и които впоследствие не са получили разрешение или право на престой в тази държава членка.

- (28) Когато прилагат дерогацията от прилагането на Директивата за връщането, Латвия, Литва и Полша трябва да гарантират пълно зачитане на принципа на *забрана за връщане* и надлежно да вземат предвид висшия интерес на детето, семейния живот и здравното състояние на съответния гражданин на трета държава, както е предвидено за дерогации в Директивата за връщането. Те трябва също така да гарантират, че третирането и равнището на защита по отношение на ограниченията при използването на принудителни мерки, отлагането на извеждането, спешните здравни грижи и нуждите на уязвимите лица, както и условията на задържане са не по-малко благоприятни от предвидените в Директивата за връщането.
- (29) Латвия, Литва и Полша следва да информират гражданите на трети държави за мерките, прилагани в съответствие с настоящото решение. По-специално Латвия, Литва и Полша следва надлежно информират гражданите на трети държави или лицата без гражданство на език, който гражданинът на трета държава разбира или за който основателно може да се предполага, че разбира, за приложените мерки, за достъпните пунктове за регистрация и подаване на молба за международна закрила, по-специално за местонахождението на най-близките пунктове, където тяхната молба може да бъде подадена, за възможността за обжалване на взетото по молбата решение и за продължителността на мерките.
- (30) С цел да се окаже подкрепа на засегнатата държава членка при предоставянето на необходимата помощ на гражданите на трети държави, попадащи в приложното поле на настоящото решение, включително чрез насърчаването на дейности за доброволно връщане или чрез изпълнение на хуманитарните им задължения, агенциите на ООН и други съответни партньорски организации, по-специално Международната организация по миграция и Международната федерация на дружествата на Червения кръст и Червения полумесец, следва да имат ефективен достъп до границата при условията, определени в Директивата относно условията на приемане и Директивата за процедурите за убежище. В съответствие с член 29 от Директивата за процедурите за убежище на Върховния комисариат за бежанците на Организацията на обединените нации следва да бъде разрешен достъп до кандидатите, включително до тези, които се намират на границата. За тази цел Латвия, Литва и Полша следва да работят в тясно сътрудничество с агенциите на ООН и съответните партньорски организации.

- (31) Латвия, Литва и Полша следва да прилагат всички мерки съгласно настоящото решение само докато това е строго необходимо за справяне с извънредната ситуация и във всеки случай не по-дълго от шест месеца. Ако ситуацията, довела до прилагането на тези специфични мерки, престане да съществува преди този шестмесечен срок, засегнатите държави членки следва незабавно да прекратят прилагането им. Комисията, в сътрудничество със засегнатите държави членки и съответните агенции на ЕС, следва да осъществява постоянно наблюдение и преглед на ситуацията и да предлага по целесъобразност на Съвета и на засегнатите държави членки прекратяване на прилагането на мерките от настоящото решение или евентуалното им удължаване посредством предложение съгласно член 78, параграф 3 от ДФЕС.
- (32) След искане за подкрепа от Латвия, Литва и Полша агенциите на Европейския съюз следва да направят оценка на техните нужди в сътрудничество с тях. За да се подпомогнат трите държави членки, изправени пред специфични предизвикателства, произтичащи от инструментализирането на мигранти от страна на Беларус, Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex), Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) и Европол, както и държавите членки следва да предоставят на Латвия, Литва и Полша подходяща подкрепа чрез приоритизиране на необходимите ресурси, като същевременно продължават да посрещат нуждите на други държави членки, изправени пред миграционен натиск.
- (33) За да подпомогне трите държави членки, изправени пред специфични предизвикателства, произтичащи от инструментализирането на мигранти, европейската гранична и брегова охрана (Frontex) следва, по искане на засегнатите държави членки, да даде предимство на подкрепата си за тези три държави членки. В този контекст, по искане на една от тези държави членки, изпълнителният директор на Frontex следва да започне бърза гранична намеса или намеса в областта на връщането за ограничен срок на територията на засегнатата приемаща държава членка и да разположи необходимите ресурси. Освен това при поискване Frontex следва да даде предимство на предоставянето на всякакъв друг вид помощ, като например услугите на EUROSUR за обединяване на данни или продукти за анализ на риска, както и на необходимото оборудване за подобряване на наблюдението на границите. Ситуацията на инструментализиране на мигранти следва също така да доведе до това Европейската агенция за гранична и брегова охрана да извърши специална оценка на уязвимостта, както и да оцени всички допълнителни нужди от подкрепа.
- (34) За да подкрепи държавите членки, изправени пред специфични предизвикателства, произтичащи от инструментализирането на мигранти, при прилагането на дерогациите в настоящото решение, Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) следва, по искане на засегнатите държави членки, да приоритизира своята подкрепа, като предостави необходимите ресурси на Латвия, Литва и Полша, по-специално чрез разполагането на екипи за подкрепа в областта на убежището, които да подпомагат, наред с другото, регистрирането и обработването на молбите, установяването и оценката на уязвимостите, осигуряването на подходящи условия на приемане или осигуряването на необходимите преводачески услуги, експертен опит и обучение.

- (35) За да подпомогне трите държави членки, изправени пред специфични предизвикателства, произтичащи от инструментализирането на мигранти, Европол следва, по искане на засегнатите държави членки, да ги подпомага чрез разполагане на експерти, даване на предимство на техните искания, предоставяне на специализирани аналитични продукти, като например оценки на заплахите, стратегически и оперативни анализи и доклади за обстановката, и да продължи да подкрепя държавите членки в борбата с контрабандата на мигранти и свързаните с това престъпления.
- (36) Когато е целесъобразно, агенциите на Европейския съюз следва да отправят покани за експерти, с които да отговорят на искането за подкрепа от Латвия, Литва или Полша. В този случай държавите членки следва да бъдат насърчавани да предоставят възможно най-бързо необходимите експерти със съответните профили. В контекста на бърза гранична намеса или действие за намеса в областта на връщането, организирани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана, държавите членки следва да бъдат насърчавани да предоставят своя принос за разгръщането на екипи от постоянния корпус, включително от резерва за бързо реагиране, или цялото необходимо оборудване, включително в рамките на резерва от оборудване за бързо реагиране. Държавите членки следва също така да бъдат насърчавани да подкрепят Латвия, Литва и Полша във всички мерки за връщане и в контактите им с трети държави.
- (37) Доколкото целите на настоящото решение не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците на действието могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящото решение не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,
- (38) Настоящото решение зачита основните права и спазва принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (39) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 21 относно позицията на Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (40) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (41) Като се има предвид неотложният характер на ситуацията, настоящото решение следва да влезе в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,
- (42) Поради временния си характер приетите мерки следва да бъдат ограничени във времето и да приключат след приключването на настоящата извънредна ситуация.
- (43) Лицата, пристигнали в Латвия, Литва и Полша от Беларус преди влизането в сила на настоящото решение, следва да бъдат включени в приложното му поле, ако все още не са регистрирани или процедурата за връщането им не е започнала,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

ГЛАВА I

УВОДНА РАЗПОРЕДБА

Член 1

Предмет

С настоящото решение се установяват временни мерки в полза на Латвия, Литва и Полша с цел те да бъдат подкрепени в управлението на извънредната ситуация, предизвикана от действията на Беларус, които водят до внезапен приток на граждани на трети държави в настоящия контекст на инструментализиране на мигранти по външните граници.

ГЛАВА II

СПЕШНА ПРОЦЕДУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МИГРАЦИЯТА И УБЕЖИЩЕТО ПО ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ НА ЛАТВИЯ, ЛИТВА И ПОЛША

Член 2

Процедура за предоставяне на убежище

1. Чрез дерогация от член 6, параграф 1 от Директивата за процедурите за убежище регистрацията на граждани на трети страни или лица без гражданство, задържани или открити в близост до границата с Беларус след незаконно влизане или след като са се явили на граничните контролно-пропускателни пунктове, може да се извърши не по-късно от четири седмици след подаване на молбата.

Латвия, Литва и Полша обаче следва да дават предимство на регистрирането на молбите на ненавършилите пълнолетие лица и членовете на техните семейства.

2. Чрез дерогация от член 25, параграф 6, буква б), член 31, параграф 8 и член 43, параграф 1, буква б) от Директивата за процедурите за убежище Латвия, Литва и Полша могат да вземат решение на своята граница или в транзитните си зони относно допустимостта или, в рамките на процедура съгласно член 31, параграф 8 от посочената директива, по съществуващото на всички молби, регистрирани в съответствие с параграф 1. Прилагат се основните принципи и гаранции по глава II от Директивата за процедурите за убежище.
3. Латвия, Литва и Полша дават предимство на разглеждането на молбите, за които има вероятност да бъдат добре обосновани или подадени от ненавършили пълнолетие лица и членовете на техните семейства.
4. За кандидати, чието здравно състояние изисква подкрепа, която не може да бъде осигурена адекватно на границата или в транзитни зони, включително когато това стане очевидно по време на процедурата, процедурата на границата престава да се прилага и на кандидата се разрешава влизане на територията, за да бъде разгледана молбата, без непременно да се започва отново процедурата.
5. Чрез дерогация от член 43, параграф 2 от Директивата за процедурите за убежище срокът преди предоставянето на достъп до територията може да бъде удължен до 16 седмици, през които се взема решение по молбата, включително по жалбата.

6. Чрез дерогация от член 46, параграфи 5 и 6 от Директивата за процедурите за убежище Латвия, Литва и Полша могат да решат да прилагат правилата, посочени в параграф 6 от същия член, по отношение на всички решения, взети по молби, разгледани в рамките на процедура на границата, както е посочено в параграф 2 от настоящия член.

Член 3

Материални условия на приемане

Чрез дерогация от Директива 2013/33/ЕС Латвия, Литва и Полша могат временно да определят ред и условия за материалните условия на приемане, различни от предвидените в членове 17 и 18 от Директива 2013/33/ЕС, по отношение на кандидати, задържани или намерени в близост до границата с Беларус след незаконно влизане или след като са се явили на граничните контролно-пропускателни пунктове, спрямо които се прилагат мерките в член 2, параграф 1 от настоящото решение, при условие че тези държави членки покриват основните нужди на кандидатите, по-специално храна, вода, облекло, подходящи медицински грижи и временен подслон, адаптирани към сезонните метеорологични условия, и при пълно зачитане на човешкото достойнство.

Член 4

Процедура по връщане

1. Латвия, Литва и Полша могат да решат да не прилагат Директива 2008/115/ЕО за граждани на трети държави и лица без гражданство, чиято молба за международна закрила е отхвърлена и за които е приложен член 2.
2. По отношение на гражданите на трети държави и лицата без гражданство, посочени в параграф 1, Латвия, Литва и Полша:
  - а) зачитат принципа на забрана за връщане и надлежно отчитат висшия интерес на детето, семейния живот и здравното състояние на съответния гражданин на трета държава, както е посочено в член 5 от Директива 2008/115/ЕО (Директивата за връщането);
  - б) гарантират, че отношението им и равнището на защита не са по-малко благоприятни от посочените в член 8, параграфи 4 и 5 (ограничения на използването на принудителни мерки), член 9, параграф 2, буква а) (отлагане на извеждането), член 14, параграф 1, букви б) и г) (спешни медицински грижи и отчитане на потребностите на уязвимите лица) и членове 16 и 17 (условия за задържане) от Директива 2008/115/ЕО (Директивата за връщането).

Член 5

Специфични гаранции

1. При прилагането на настоящото решение Латвия, Литва и Полша надлежно информират гражданите на трети държави или лицата без гражданство на език, който гражданинът на трета държава разбира или за който основателно може да се предполага, че разбира, за приложените мерки, за достъпните пунктове за регистрация и подаване на молба за международна закрила, по-специално най-близкия пункт, където те могат да подадат молба за международна закрила, за възможността за обжалване на решението и за продължителността на мерките.

2. Латвия, Литва и Полша не прилагат членове 2, 3, 4 и 5 по-дълго от строго необходимото за справяне с извънредната ситуация, причинена от Беларус, и във всеки случай не по-дълго от срока, определен в член 10.

ГЛАВА III

ОПЕРАТИВНА ПОДКРЕПА

Член 6

Оперативна подкрепа от Европейската агенция за гранична и брегова охрана

1. При искане за подкрепа от Латвия, Литва или Полша Европейската агенция за гранична и брегова охрана предоставя или увеличава оперативната си подкрепа за Латвия, Литва и Полша в областта на управлението на границите и връщането чрез разполагане на постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана, включително, когато е целесъобразно, чрез разполагане на персонал от 1 500-те служители от резерва за бързо реагиране, техническо оборудване и предоставяне на всякаква друга подходяща подкрепа.
2. Изпълнителният директор на Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex) може да започне бърза гранична намеса в съответствие с член 39, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2019/1896 или намеса в областта на връщането в съответствие с член 53 от посочения регламент.
3. В съответствие с тяхното съответно искане Агенцията подпомага Латвия, Литва и Полша чрез следните дейности:
  - а) разполагане на постоянния корпус в рамките на екипите за управление на границите и съответното техническо оборудване (патрулни автомобили, транспортни автомобили, хеликоптери, термовизионни превозни средства, камери и др.) в подкрепа на граничния контрол, по-специално по отношение на следните дейности:
    - наблюдение на границата;
    - гранични проверки;
    - разкриване на трансгранични престъпления;
    - докладване;
    - устен превод;
    - идентифициране на непълнолетни лица и други уязвими мигранти и съдействие за осигуряване на подходящо насочване;
  - б) разполагане на постоянния корпус в рамките на екипи за управление на границите и съответното техническо оборудване в подкрепа на връщането на граждани на трети държави, които не са подали молба за международна закрила или чието право да останат на територията е приключило, по-специално чрез оказване на съдействие за:
    - дейности преди връщането, включително консултации в областта на връщането и подпомагане на сътрудничеството с трети държави чрез организиране на мисии за установяване на самоличността и предоставяне на видеоконферентна връзка за интервюта за установяване на самоличността;

- доброволно връщане;
  - операции по връщане с търговски и чартърни полети, включително придружаване на връщани лица в третата държава на произход и, ако е целесъобразно, дейности след връщането в трети държави;
- в) разполагане на постоянния корпус в рамките на екипите за съдействие в управлението на миграцията в подкрепа на установяване на самоличността на мигрантите, включително скрининг на националността и проверки на документите за пътуване, по-специално чрез:
- предоставяне на подкрепа при дейностите по набавяне на информация и прилагане на общи показатели за риска, за да се идентифицират лицата, които е възможно да са свързани с тероризма, и да се събере повече информация относно маршрутите, посредниците и начина на действие;
  - предоставяне на подкрепа с оборудване и персонал на „Евродак“, подпомагащи регистрацията и снемането на пръстови отпечатъци на мигрантите;
  - даване на предимство на всички искания на трите засегнати държави членки за услугите на EUROSUR за обединяване на данни, по-специално за:
    - наблюдение на въздушното движение с цел наблюдение на полетите, пристигащи в Беларус от различни места на заминаване;
    - осигуряване на редовно наблюдение чрез специализирани разузнавателни услуги за изображения, включително сателитни изображения, обхващащи съседните предгранични райони на Беларус, за да се направи оценка на ситуацията, както и допълнителни отдалечени предгранични зони, които са от значение за по-доброто разбиране на потенциалните заплахи за безопасността на разположените персонал и техническо оборудване;
    - предоставяне на специализирана многоцелева услуга за въздушно наблюдение, когато такава е налична и необходима, обхващаща беларуската територия по границата, или чрез регионален подход, обхващащ Латвия, Литва и Полша, или в подкрепа за конкретните държави—членки, които са в състояние да извършват наблюдение през нощта.
- г) осигуряване на наблюдение на платформите на социалните медии за своевременно откриване на групи от потенциални мигранти и реагиране на всякакви възможни масови движения към границите на ЕС;
- д) предоставяне на специализирани продукти за анализ на риска;
- е) друга специфична подкрепа според случая.

Член 7

Оперативна подкрепа от Европейската служба за подкрепа в областта на убежището

При искане за подкрепа от Латвия, Литва или Полша Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) дава предимство на предоставянето на необходимата оперативна подкрепа, по-специално чрез следните дейности:

- а) разполагане на екипи за подкрепа в областта на убежището;
- б) регистриране на молбите за международна закрила;
- в) улесняване на първоначалния анализ на молбите за убежище;
- г) провеждане на лични интервюта с кандидатите относно техните молби и обстоятелствата около тяхното пристигане;
- д) подкрепа за подходящо идентифициране и оценка на уязвимите кандидати;
- е) подкрепа за управлението, формулирането и въвеждането на адекватни стандарти за приемните центрове;
- ж) предоставяне на кандидатите или на потенциалните кандидати за международна закрила на информация и специфична помощ, от която те може да се нуждаят;
- з) предоставяне на експертен опит, по-специално във връзка с услугите за устен и писмен превод, точна и актуална информация относно държавите на произход и познания за обработката и управлението на делата за убежище;
- и) осигуряване на обучение за персонала на компетентните или други органи;
- й) друга специфична подкрепа според случая.

Член 8

Оперативна подкрепа от Европол

При искане за подкрепа от Латвия, Литва или Полша Европол дава предимство на предоставянето на необходимата оперативна подкрепа, по-специално чрез следните дейности:

- а) изпращане на експерти за кръстосана проверка на данните с данните, съхранявани в базите данни на Европол, улесняване на бързия и сигурен обмен на информация между държавите членки и подпомагане на оперативния анализ;
- б) предоставяне на специализирани аналитични продукти, като например оценки на заплахите, стратегически и оперативни анализи и доклади за ситуацията;
- в) подпомагане на държавите членки в борбата с контрабандата на мигранти и свързаните с нея престъпления, които са улеснявани, насърчавани или извършвани с използването на интернет, и дейностите, посочени в член 4, параграф 1, буква м) от Регламент (ЕС) 2016/794.
- г) друга специфична подкрепа според случая, когато е необходимо.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 9

Сътрудничество и оценка

1. Комисията, съответните агенции на Европейския съюз и Латвия, Литва и Полша си сътрудничат тясно и редовно се информират взаимно относно изпълнението на настоящото решение. Латвия, Литва и Полша продължават да докладват всички съответни данни, включително статистически данни, които са от значение за изпълнението на настоящото решение, чрез мрежата на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията.
2. Латвия, Литва и Полша гарантират тясно сътрудничество с ВКБООН и съответните партньорски организации, за да определят реда и условията за подкрепа на кандидатите в настоящата извънредна ситуация в съответствие с правилата, определени в настоящото решение и в Директивата за процедурите за убежище и Директивата за условията на приемане.
3. Комисията, в сътрудничество с Латвия, Литва и Полша, непрекъснато наблюдава и прави преглед на ситуацията и предлага, когато е целесъобразно, отмяна или удължаване на срока на настоящото решение чрез предложение за решение на Съвета съгласно член 78, параграф 3 от ДФЕС. За тази цел Латвия, Литва и Полша предоставят на Комисията конкретна информация, необходима за извършването на този преглед и за представянето на предложението за отмяна или удължаване, както и всяка друга информация, която Комисията може да поиска.

Член 10

Влизане в сила и прилагане

1. Настоящото решение влиза в сила на [...] ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Без да се засяга член 9, то се прилага до шест месеца след влизането му в сила.
3. Настоящото решение се прилага за всички граждани на трети държави, пристигащи на територията на Латвия, Литва и Полша от датата на влизане в сила на настоящото решение, както и за тези, които в резултат на действията на беларуския режим вече се намират на територията на Латвия, Литва и Полша преди влизането в сила на настоящото решение и чиито молби за международна закрила не са били регистрирани или за които процедурата за връщане не е започнала.
4. Настоящото решение продължава да се прилага по отношение на кандидатите, чиито молби за международна закрила са регистрирани в съответствие с разпоредбите на настоящото решение, до вземането на окончателно решение по техните молби или до връщането на съответните граждани на трети държави в съответствие с член 4.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*